

Handläggare
Isabella Sauma
Telefon: 08-508 19 427

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2022-04-21

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU – utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU – utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU.

Sammanfattning

Våren 2021 beslutade riksdagens socialutskott att öka förutsättningarna för att tillgodose barnets bästa i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. En utredare har lämnat förslag på hur man kan stärka tryggheten för barn och unga som tvångsvårdas enligt LVU.

Utredningens förslag handlar framför allt om att lyfta och öka barnrättsperspektivet med barnets bästa i fokus. Bland annat föreslås att socialnämnden ska kunna fatta beslut om fortsatt vård med stöd av LVU även om det inte längre finns skäl till tvångsvård, om fortsatt tvångsvård ändå är till barnets bästa.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag, som kan stärka trygghet, hälsa och rättigheter för barn och unga. Förslagen kan också bidra till en ökad tydlighet i handläggningen för medarbetare inom socialtjänsten.

Bakgrund

Den 6 maj 2021 beslutade riksdagens socialutskott att öka förutsättningarna för att tillgodose barnets bästa i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. En utredare har med hjälp av en expertgrupp utrett och lämnat förslag på hur man kan stärka tryggheten för barn och unga som tvångsvårdas enligt LVU.

Förslagen, som presenteras i en promemoria, har skickats på remiss nationellt, och bland annat till Stockholms stad. Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat förslaget till några instanser inom staden, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 30 april.

Remissen i sammanfattning

Utredningen har bland annat haft i uppdrag att utarbeta förslag på hur en ändring i lagstiftningen ska stärka barnets bästa genom ett ökat barnrättsperspektiv. Barns och ungas behov och rättigheter ska ges större utrymme när socialnämnden ska göra en bedömning av eventuellt upphörande av vård enligt 2 § LVU, som gäller brister i den omgivande miljön, eller 3 § LVU, som avser det egna beteendet.

Utredningen har visat att lagens nuvarande formuleringar gällande upphörande av tvångsvård har en begränsad vägledning. Därför föreslås ett tydligare tillvägagångssätt, med ett större barnrättsperspektiv med barnets bästa i fokus. Beslut om att häva ett beslut om LVU ska ske i en prövning i två steg. Det första steget är en bedömning av om det finns skäl till fortsatt vård enligt LVU. Det andra steget innebär att barn och unga som vårdas enligt LVU ska kunna få fortsatt vård med stöd av LVU även om förutsättningarna för tvångsvård inte längre föreligger, om barnets hälsa kan skadas om vården upphör. Beslutet ska fattas av socialnämnden och sedan underställas förvaltningsrätten. Enligt förslaget ska ett sådant beslut kunna gälla som längst tills barnet har fyllt 18 år.

Det framgår även i utredningen att socialnämnden ska arbeta aktivt med vårdplanen och ha en långsiktig plan för barnets framtid efter att tvångsvården har upphört. Om vården ska fortsätta enligt den föreslagna nya grunden för fortsatt vård enligt LVU ska vårdplanen revideras och fungera som en del av underlag till fortsatta beslut gällande vården.

Utredningen tar även upp att det i nuvarande lagstiftning inte finns någon regel om vem som kan begära att tvångsvården enligt 2 § LVU (vid brister i miljön) ska upphöra genom en hemtagningsbegäran, eller hur ofta en sådan begäran kan göras. Med utgångspunkt från detta föreslås att endast vårdnadshavare ska kunna göra en hemtagningsbegäran, samt barnet självt om hen har fyllt 15 år. Enligt förslaget ska en sådan begäran som mest kunna göras var sjätte månad. Begränsningen föreslås eftersom upprepande hemtagningsutredningar om vårdens upphörande kan påverka det placerade barnet negativt och kan förhindra att barnet kommer till ro i sin placering. Det kan även påverka vårdnadshavares motivation till att ta emot insatser som ska mynna ut i en förändring i miljön för att placeringen ska kunna upphöra.

Ett annat förslag i utredningen är att flyttningsförbud, som ingår i LVU-lagstiftningen, ska föras över till socialtjänstlagen då flyttningsförbudet i praktiken inte fyller sitt syfte att kunna tillgodose barns behov av stabilitet och kontinuitet. Utredningen menar att den utökade möjligheten att besluta om fortsatt vård med stöd av LVU är en bättre lösning för barnets bästa och att ett sådant beslut undviker hastiga hemtagningar. Förslaget ska leda till en ökad trygghet och stabilitet för tvångsvårdade barn.

Utredningen tar även upp att ordet *barn* ska finnas med i hela texten i LVU-lagstiftningen, där det i nuläget mestadels står *den unge*. Anledningen till förslaget är att majoriteten av de som tvångsvårdas är minderåriga. Förslaget är därför att formuleringen ska ändras till *barnet eller den unge* genomgående i lagstiftningen. Därför föreslås även att lagens namn ändras till lagen med särskilda bestämmelser om vård av barn och unga (LBU).

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag som kan stärka trygghet, hälsa och rättigheter för barn och unga. Förslagen kan även bidra till en ökad tydlighet i handläggningen för medarbetare inom socialtjänsten.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilaga

Promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU – utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2022-04-01
Therese Grahn, Avdelningschef	2022-03-31